

[Elias Lauf.]

det foreliggende lovforslag. Den tidligere førstepreststilling bortfalder som advancementsstilling for præsterne efter det nye lønningsforslag, og da førstepreststillingen krævede kongelig udnævnelse efter loven, kommer der nu spørgsmålet om, hvornår man kan erhverve sig en kongelig udnævnelse. Efter det foreliggende lovforslag er de grønlandske præster uden embedseksamen placeret i 14. lønklasse og de med en lille eksamen i 17. lønklasse, mens de udsendte danske præster aflønnes efter folkekirkens lønningslov her i Danmark. De indfødte funktionærer i Grønland har jo aldrig forlangt akkurat den samme lønning som de udsendte, når de ikke har den samme uddannelse, men det, de ønsker, er at få udlignet den urimelige lønforskel for det samme arbejde.

Ved gennemgang af lovforslaget viser det sig, at der bliver oprettet en række nye advancementsstillinger i det grønlandske skolevæsen svarende til folkeskolens lønningslov her i Danmark, mens, som jeg allerede har bemærket, præsterne er frataget alle advancementsmuligheder. Derfor må jeg efterlyse viceprovststillingen, som man har undladt at berøre i lønningskommissionens betænkninger. Den nordlige halvdel af Vestgrønland havde hele tiden haft provst eller viceprovst indtil 1953, fra hvilket år den sidste viceprovst tog sin afsked på grund af alder, og det ledige embede har ikke været besat siden. Enhver må kunne forstå, hvor stort et tab og savn det har været for denne del af landet. Den kirkelige ledelse blev ikke alene svækket, men det nordlige Vestgrønland er blevet svigtet ved ikke at kunne opnå direkte kirkelig ledelse. Det er aldeles nødvendigt, at viceprovststillingen bliver genoplivet på en eller anden måde snarest. Sagen tåler ikke yderligere udsættelse. Nødvendigheden af stillingens genoprettelse kan bedst ses ved udtalelser og indstilling fra konventet i fjor. Jeg vil gerne med formandens tilladelse citere noget af provstens erklæring. Han sagde bl. a.:

„at han havde gjort den erfaring, at én provst ikke slog til og ikke ofte nok kunne komme rundt til de forskellige pladser i det vidtstrakte provsti. Konventer og udvalgs møder gør ofte rejsetiden begrænset“ o. s. v.

Så står der endvidere:

„Man var enig om at indstille, at der beskikkes to visitatsprovster.“

Jeg kan ikke forstå, hvorfor denne stemmige indstilling fra konventsdelegerne ikke er taget til efterretning af lønningskommissionen. Provsten for Grønland har omfattende beføjelser og myndighed på grund af Grønlands geografiske beliggenhed til at træffe bestemmelser på en række områder, der ligger ud over de hjemlige danske provsters kompetence. Under ekstraordinære forhold skal han overtage den øverste ledelse i Grønland efter lignende retningslinjer som dem, der er gældende for lands-høvdingens kompetence i tilsvarende tilfælde. Derfor synes jeg, at det vil være formålstjenligt at give ham disse to visitatsprovster uden administrative beføjelser til hjælp, men med rent kirkelige visitatsopgaver, en i Nord- og en i Sydgrønland. Dette spørgsmål har de forskellige sekteriske bevægelsers indmarch i Grønland gjort mere aktuelt. Derfor vil jeg anbefale konventets indstilling om beskikkelse af to visitatsprovster.

Grønlandsafsnittet i normeringslovforslaget indeholder noget nyt under navnet Grønlandstillæg, altså en slags afsavntillæg til de udsendte tjenestemænd, som har fået eller får stilling deroppe. Det stemmer også med princippet i lønningskommissionens betænkninger, at de udsendte skal have præmie for at rejse til Grønland, så at man på denne måde kan sikre sig en bedre kvalificeret arbejdskraft, som betyder så meget for Grønland netop nu i overgangsperioden. Vi er fuldt ud indforstået med denne motivering; jeg kan bare ikke forstå, hvorfor Grønlandstillægget først skal udbetales, når vedkommende forlader Grønland. Der er ingen grund til at camouflere Grønlandstillægget blot af hensyn til grøn-lænderne; når tillægget én gang er blevet realitet, kan det ikke skjules. Jeg er ikke enig i reglerne om, at Grønlandstillægget skal være så tidsbegrænset; 10 år til erhvervelse af tillægget er for meget. Også den anden regel, at Grønlandstillægget bortfalder, efter at vedkommende uafbrudt har opholdt sig i Grønland i 10 år, er jeg meget imod. Virkningen af den foreslåede ordning med Grønlandstillægget vil blive, at de bedst kvalificerede tjenestemænd må søge